



การประเมินผลรูปแบบการป้องกันการใช้สารเสพติดรายใหม่ในเยาวชน

โดยความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครปฐม

Evaluation of the new substance abuse prevention model among
young population of Nakhon Pathom Province, Thailand

อาจารย์ ดร.ภรณ์ นิลกรณ์

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Faculty of Public Health, Science and Technology, Nakhon Pathom Rajabhat University

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยนั้นยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลรูปแบบการป้องกันการ ใช้สารเสพติดรายใหม่ในเยาวชนจังหวัดนครปฐม ที่สะท้อนจากปัญหาในพื้นที่ เพื่อให้เกิดแนวทางในการ แก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย การอภิปรายกลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) ภายใต้แนวคิดการประเมินผลแบบ CIPP Model (Daniel L. Stufflebeam) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เยาวชนที่ เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ผู้ปกครองของเยาวชนที่เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ครู ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรทาง สาธารณสุข และกลุ่มผู้นำชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ผลประเมินผลรูปแบบการป้องกันการ ใช้สารเสพติดรายใหม่ในเยาวชน โดย ความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครปฐม พบว่า 1) การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) จังหวัดนครปฐม มีนโยบายที่ชัดเจน ตลอดจนระดับสูงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด 2) ปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation) พบว่า สถานที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดอำเภอเมืองนครปฐมโครงการมีความเหมาะสม ผ่านการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า มีวิทยากรมาให้ความรู้ภายใต้โครงการสถานศึกษา

ชาวปลอดภัยยาเสพติด และอบายมุข อย่างสม่ำเสมอ และในพื้นที่ที่มีการจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดปัจจัยเสี่ยงซึ่งเป็นวงจรสำคัญของปัญหาเสพติด ผ่านความร่วมมือของแกนนำชุมชน 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า ในพื้นที่ที่มีดำเนินการทั้งการเฝ้าระวัง การจับกุม ผ่านเครือข่ายและมีการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขในพื้นที่ และสมาชิกทั้งหน่วยงานราชการ และภาคประชาชน มีความตื่นตัว ในการแก้ไขปัญหาคาใช้สารเสพติดร่วมกัน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการเฝ้าระวังสารเสพติดรายใหม่ในเยาวชน โดยความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครปฐม มีดังนี้ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) พบว่า บางชุมชนในพื้นที่ยังเป็นแหล่งมั่วสุมแพร่ระบาดของสารเสพติด และบางพื้นที่ยังเป็นจุดเสี่ยงต่อการพักยาที่กระจายสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และยากแก่การจับกุม ตลอดจนปัญหาในโรงเรียนบางพื้นที่ยังพบว่า มีสถานที่ที่เอื้อต่อการไปมั่วสุมใช้สารเสพติด และบางพื้นที่ไม่มีกฎ ข้อบังคับ ขาดการเฝ้าระวังการใช้สารเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) ควรมีการประชุมกำหนดและแสดงบทบาทร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการด้านยาเสพติด และควรมีหน่วยงานกลางสร้างระบบเครือข่ายช่องทางสารสนเทศ เพื่อประเมิน เฝ้าระวังสารเสพติดในชุมชน โดยการดำเนินงานของทีมงานทางด้านสาธารณสุข เพื่อทำหน้าที่ป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงได้ 3) กระบวนการ (Process) ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพผู้เกี่ยวข้องกับการป้องกันสารเสพติดในเยาวชน โดยเฉพาะบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ครู และเยาวชน ในด้านการสังเกตพฤติกรรม ทักษะที่เกี่ยวข้อง และมีแผนการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมชุมชนแบบบูรณาการด้านการป้องกันสารเสพติดของทีมเครือข่ายชุมชน ผ่านระบบการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการป้องกันปัญหาสารเสพติดในพื้นที่ เพื่อรับรู้ และแก้ไขปัญหาร่วมกันเมื่อพบ และ 4) ผลผลิต (Product) ควรสร้างระบบประเมินกลุ่มเสี่ยง และมีระบบการประเมินผล สร้างทีมเครือข่ายป้องกันยาเสพติดต้นแบบที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง และร่วมกันสร้างกระบวนการค้นหาวิเคราะห์ความสนใจ เพื่อให้เยาวชนร่วมกันคิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของตนเอง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน